

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 154
din 01.03.2017

Dosar nr: 411/2016

Petiția nr: 3634/09.06.2016

Petentă: Asociația Mișcarea Angajament Civic

Reclamați: Liceul Tehnologic „Gheorghe Șincai”, Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Liceul cu Program Sportiv „Szász Adalbert”, Liceul Tehnologic „Ion Vlasiu”, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 2, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 1, Liceul Tehnologic „Traian Vuia”, Școala Gimnazială „Serafim Duicu”, Școala Gimnazială „Romulus Guga”, Liceul Vocațional Pedagogic „Mihai Eminescu”, Grădinița cu Program Prelungit nr. 16, Grădinița cu Program Prelungit „Manpel”,

Obiect: afișarea unor informații publice doar în limba română, nu și în limba maghiară

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul procedural al petentei

1.1.1. Asociația Mișcarea Angajament Civic,

I. 2. Numele și sediul reclamațiilor

1.2.1. Liceul Tehnologic „Gheorghe Șincai”,

1.2.2. Școala Gimnazială „George Coșbuc”,

1.2.3. Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”,

1.2.4. Liceul cu Program Sportiv „Szász Adalbert”,

1.2.5. Liceul Tehnologic „Ion Vlasiu”,

1.2.6. Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 2,

1.2.7. Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 1,

1.2.8. Liceul Tehnologic „Traian Vuia”,

1.2.9. Școala Gimnazială „Serafim Duicu”, ,

1.2.10. Școala Gimnazială „Romulus Guga”,

1.2.11. Liceul Vocațional Pedagogic „Mihai Eminescu”,

1.2.12. Grădinița cu Program Prelungit nr. 16,

1.2.13. Grădinița cu Program Prelungit „Manpel”,

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta consideră discriminatorie afișarea unor informații publice doar în limba română, nu și în limba maghiară în mai multe instituții de învățământ din Tîrgu Mureș.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Citarea a fost dispusă pentru a avea loc după vacanța școlară. Părțile au fost citate (filele 63-85 din dosar) pentru data de 06.09.2016 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD). Petenta a fost informată că petițiile au fost întrunite într-un singur dosar. S-a invocat din oficiu excepția de necompetență materială privind obligarea reclamanților de a înlătura starea de discriminare.

3.3. La audierea din 06.09.2016 părțile nu s-au prezentat.

3.4. S-au comunicat petentei punctele de vedere ale reclamanților, fiind solicitate concluzii scrise (fila 188 din dosar).

3.5. Având în vedere depunerea probatoriului de către reclamat ca răspuns la adresele petenților, aceste înscrisuri au fost comunicate către reclamați, fiind solicitate concluzii scrise din partea lor (filele 270-271 din dosar).

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 3634/09.06.2016** (filele 1-6 din dosar) petenta arată că la primul reclamat, față de care anterior a mai existat o petiție similară, nu a afișat informațiile de interes public și în limba maghiară. Solicită constatarea discriminării, neconformării reclamatului la decizia anterioară a CNCD, aplicarea unei amenzi, obligarea înlăturării stării de discriminare.

4.1.2. Petiții identice au fost formulate împotriva reclamanților 2-5, 8-10, 12-13 prin petițiile înregistrate la CNCD cu **nr. 3635/09.06.2016** (filele 7-11 din dosar), **nr. 3636/09.06.2016** (filele 12-16 din dosar), **nr. 3637/09.06.2016** (filele 17-21 din dosar), **nr. 3638/09.06.2016** (filele 22-26 din dosar), **nr. 3639/09.06.2016** (filele 27-30 din dosar), **nr. 3641/09.06.2016** (filele 34-38 din dosar), **nr. 3642/09.06.2016** (filele 39-43 din dosar), **nr. 3643/09.06.2016** (filele 44-48 din dosar), **nr. 3645/09.06.2016** (filele 53-57 din dosar), **nr. 3646/09.06.2016** (filele 58-62 din dosar).

4.1.3. Petenta a formulat petiții similare — cu diferența că anterior față reclamați nu s-a formulat o petiție —, împotriva reclamanților 6-7, 11 prin petițiile înregistrate la CNCD cu **nr. 3639/09.06.2016** (filele 27-30 din dosar), **nr. 3640/09.06.2016** (filele 31-33 din dosar), **nr. 3644/09.06.2016** (filele 49-52 din dosar).

4.1.4. Prin adresa înregistrată la dosar cu **nr. 5305/09.09.2016** (fila 183-184 din dosar), petenta arată că nu dorește obligarea înlăturării stării de discriminare, ci monitorizarea situației.

4.1.5. Petenta a solicitat un nou termen pentru depunerea concluziilor scrise prin adresa înregistrată la **CNCD cu nr. 6730/08.11.2016** (filele 189-190 din dosar).

4.1.6. Petenta a depus la dosar concluzii scrise, menținând cele arătate anterior, prin adresa înregistrată la **CNCD cu nr. 7037/22.11.2016** (filele 191-201 din dosar, cu următoarele precizări:

- renunță la petiție față de a 13-a reclamată;
- solicită aplicarea avertismentului și monitorizarea situației față de reclamații 7 și 11;
- solicită aplicarea amenzii și monitorizarea situației față de reclamații 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 și 12.

A depus la dosar înscrisuri (filele 202-269 din dosar).

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Reclamata nr. 13, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 5113/31.08.2016** (filele 86-87 din dosar), arată că există inscripții bilingve în instituție, doar site-ul nu este bilingv, întrucât a fost realizat în anul 2009-2010, fiind inactiv de atunci, iar parola care ar permite schimbări s-a pierdut.

A depus la dosar înscrisuri (filele 88-119 din dosar).

4.2.2. Primul reclamat, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 5227/06.09.2016** (filele 120-122 din dosar), arată că se respectă bilingvismul în cadrul instituției.

A depus la dosar înscrisuri (filele 123-154 din dosar).

4.2.3. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 5235/06.09.2016** (filele 155-157 din dosar) reclamatul nr. 5 arată că se respectă bilingvismul în cadrul instituției.

4.2.4. Reclamata nr. 11, prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 5267/07.09.2017 (filele 158-159 din dosar), arată că se respectă bilingvismul în cadrul instituției, cu excepția materialelor puse pe avizier, care nu sunt ale liceului reclamat.

A depus la dosar înscrisuri (filele 160-179 din dosar).

4.2.5. Al optelea reclamat, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 5440/15.09.2016** (fila 185-186 din dosar) arată că în urma petiției au fost făcute demersuri pentru utilizarea inscripțiilor bilingve.

4.2.6. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 5492/19.09.2016** (fila 187 din dosar) al șaptelea reclamat arată că se respectă bilingvismul în cadrul instituției.

4.2.7. Al șaptelea reclamat, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 866/14.02.2017** (fila 272 din dosar) arată că au fost modificate inscripțiile care nu erau bilingve.

A depus la dosar înscrisuri (filele 273-276 din dosar).

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director, din probatoriul depus de părți, constată următoarea situație:

- Liceul Tehnologic „Gheorghe Șincai” — există informații bilingve, dar și informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Școala Gimnazială „George Coșbuc” — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;

- Liceul cu Program Sportiv „Szász Adalbert” — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Liceul Tehnologic „Ion Vlasiu” — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 2 — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 1 — au fost modificate inscripțiile care nu erau bilingve în urma petiției;
- Liceul Tehnologic „Traian Vuia” — în urma petiției au fost luate măsuri pentru afișarea informațiilor bilingve, ele încă nu au fost puse în practică;
- Școala Gimnazială „Serafim Duicu” — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Școala Gimnazială „Romulus Guga” — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Liceul Vocațional Pedagogic „Mihai Eminescu” — există informații bilingve, dar și informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Grădinița cu Program Prelungit nr. 16 — există informații de interes public afișate exclusiv în limba română;
- Grădinița cu Program Prelungit „Manpel” — s-a retras petiția.

5.2. Colegiul director nu analizează excepția de necompetență invocată din oficiu privind obligarea înlăturării stării de discriminare, având în vedere faptul că petentul a renunțat la acest capăt de cerere. În mod similar Colegiul director constată renunțarea la petiție față de Grădinița cu Program Prelungit „Manpel”.

5.3. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

5.4. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.5. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

5.6. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991;

Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.7. Colegiul director constată că oferirea informațiilor de interes public doar într-o limbă, acolo unde coexistă persoane de limbi diferite, reprezintă o diferențiere.

5.8. Criteriul de diferențiere este cel lingvistic, în acest caz în strânsă legătură cu apartenența etnică.

5.9. Dreptul atins este cel al accesului la informații de interes public.

5.10. Colegiul director a elaborat un set de principii pe care le aplică și prezentului caz. Prin **Hotărârea nr. 415 din 16.07.2014** se arată următoarele:

„5.5. Principii:

5.5.1. *Unitățile de învățământ sunt subordonate autorităților publice locale, astfel îi sunt aplicabile prevederile Legii nr. 215/2001.*

5.5.2. *Unitățile de învățământ oferă servicii publice, astfel îi sunt aplicabile prevederile Cartei limbilor regionale sau minoritare, în forma ratificată de România prin Legea nr. 282/2007.*

5.5.3. *Dreptul la informare este un drept important, care trebuie asigurat fără discriminare, în sensul O.G. nr. 137/2000.*

5.6. *Aplicare principiilor privind domeniul informațiilor de interes public:*

5.6.1. *Colegiul director a arătat prin soluțiile sale în mod repetat că autoritățile publice locale (inclusiv cele subordonate), instituțiile care oferă servicii publice trebuie să ofere informațiile de interes public atât în limba română, cât și în limba minorităților naționale, acolo unde o astfel de solicitare este rezonabilă (comunitatea minoritară este peste 20% din populația localității).*

5.6.2. *Această obligație nu vizează doar acele domenii care au fost clar stabilite de Legea nr. 215/2001 sau Legea nr. 282/2007, discriminarea poate fi constatată și privind alte domenii, cum ar fi paginile de internet ale autorităților publice locale, care nu au o reglementare legală concretă, dar care acoperă domeniul informațiilor de interes public.*

5.6.3. *Instanțele de judecată au o cauzistică favorabilă acestei interpretări, constatând că hotărârile CNCD în domeniu sunt legale (a se vedea spre exemplu Decizia nr. 6048/14.12.2011 a Înaltei Curți de Casați și Justiție în Dosarul nr. 231/43/2010).*

5.7. *Aplicarea principiilor asupra capetelor de cerere:*

5.7.1. *Inscripționarea bilingvă a instituțiilor de învățământ este o formă de comunicare cu exteriorul, care trebuie să se supună prevederilor Legii nr. 215/2001, astfel condiția de a utiliza o limbă minoritară este ca minoritatea respectivă să atingă pragul de 20% din comunitatea locală.*

5.7.2. *În interiorul școlii informațiile trebuie să se ofere în limba beneficiarilor (limbile în care se desfășoară educația). Cerința unei societăți multiculturale este de a oferi spațiu liber limbilor, limbile secțiilor de predare trebuie promovate prin informațiile de interes public, prin evenimente școlare etc., ele nu pot fi închise în spatele ușilor acelor clase în care se predă în limbi minoritare.*

5.7.3. *Comunicarea în interior a informațiilor de interes public, către părinți și elevi, trebuie să se realizeze în limba beneficiarilor.*

5.7.4. *Unitățile de învățământ nu pot fi obligate să traducă informații diseminate în incinta școlilor de alte instituții, cum ar fi Inspectoratul Școlar, Primăria sau Ministerul Educației. Responsabilitatea pentru aceste materiale o poartă instituțiile care diseminează aceste informații. Școlile nu pot refuza diseminarea acestor informații, pe motivul că nu sunt în toate limbile beneficiarilor, întrucât acest lucru ar putea afecta negativ toți elevii și părinții.*

5.7.5. *Denumirea claselor, laboratoarelor, birourilor și a altor încăperi din incinta unităților de învățământ trebuie afișate și în limbile beneficiarilor.*

5.7.6. Gazetele școlare pot reprezenta pe de o parte un mijloc de comunicare a unor informațiilor de interes public, dar totodată și un mijloc de promovare a ideilor elevilor, a unor valori culturale (cum ar fi spre exemplu eseuri, poezii ale elevilor). Informațiile de interes public trebuie comunicate inclusiv prin gazeta școlară în limbile beneficiarilor, însă celelalte articole nu, oferind totodată posibilitatea ca și beneficiarii de altă limbă decât cea majoritară să publice astfel de materiale.

5.7.7. Materialele didactice întocmite de către cadrele didactice nu trebuie traduse în limbile beneficiarilor, dar trebuie facilitat ca și cadrele didactice ale comunităților minoritare să aibă posibilitatea de a pune la dispoziția elevilor materiale didactice în limbile beneficiarilor.

5.7.8. Pagina de web a unităților de învățământ pot conține pe de o parte informații de interes public, dar totodată pot promova ideile elevilor, valori culturale (cum ar fi spre exemplu eseuri, poezii ale elevilor). Informațiile de interes public trebuie traduse în limbile beneficiarilor, însă celelalte materiale nu, oferind totodată posibilitatea ca și beneficiarii de altă limbă decât cea majoritară să publice astfel de materiale pe pagina de web a unităților de învățământ.”

5.11. În consecință neinscripționarea bilingvă a informațiilor de interes public de către școlile reclamate reprezintă o deosebire, preferință, pe bază de limbă care are ca efect restrângerea folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de acces la informații de interes public.

5.12. Art. 10 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

[...]

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

5.13. Colegiul director constată că prin faptele reclamațiilor nr. 1-12 s-a refuzat acordarea dreptului de acces la informații de interes public în limba maternă maghiară, astfel sunt incidente prevederile art. 10 lit. h) din **O.G. nr. 137/2000**.

5.14. Având în vedere faptul că anterior reclamații nu au fost sancționați pentru fapte de discriminare, cât și cauzistica CNCD în acest domeniu, Colegiul director apreciază că poate aplica sancțiunea de avertisment în condițiile **O.G. nr. 2/2001**, art. 5 alin. 2 lit. a), art. 6 și art. 7.

5.15. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 26 alin. 2, prevede: „Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești.”

5.16. Colegiul director obligă reclamații față de care s-a constatat discriminarea să publice în presa locală un rezumat al hotărârii.

5.17. Colegiul director recomandă reclamațiilor ca în termen de trei luni de la comunicare să inscripționeze bilingv toate informațiile de interes public, conform celor arătate la pct. 5.10.

5.18. Colegiul director, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. 1 lit. d) din **O.G. nr. 137/2000** va monitoriza punerea în aplicare a recomandării formulate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constată renunțarea la capătul de cerere privind obligarea înlăturării stării de discriminare și renunțarea la petiție privind Grădinița cu Program Prelungit „Manpel”, conform art. 14 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor**;

2. Neinscripționarea bilingvă a informațiilor de interes public de către școlile reclamate reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h) din **O.G. nr. 137/2000**;

3. Aplică sancțiunea de avertisment conform **O.G. nr. 2/2001**, art. 5 alin. 2 lit. a), art. 6 și art. 7 față de Liceul Tehnologic „Gheorghe Șincai”, Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Liceul cu Program Sportiv „Szász Adalbert”, Liceul Tehnologic „Ion Vlasiu”, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 2, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 1, Liceul Tehnologic „Traian Vuia”, Școala Gimnazială „Serafim Duicu”, Școala Gimnazială „Romulus Guga”, Liceul Vocațional Pedagogic „Mihai Eminescu”, Grădinița cu Program Prelungit nr. 16, toate din Tîrgu Mureș.

4. Obligă reclamații față de care s-a constatat discriminarea să publice în presa locală un rezumat al hotărârii, conform art. 26 alin. 2 din **O.G. nr. 13/2000**;

5. Recomandă reclamațiilor ca în termen de trei luni de la comunicare să inscripționeze bilingv toate informațiile de interes public;

6. Se va monitoriza punerea în aplicare a recomandării formulate conform art. 19 alin. 1 lit. d) din **O.G. nr. 137/2000**.

7. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților, Inspectoratului Școlar Județean Mureș și Instituției Primarului municipiului Tîrgu Mureș.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

Data redactării: 02.03.2017

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István